

КІБЕНКО М.Г.,
к.е.н., доктор філософії, доцент;

ТОМЛІН О.О.,
доктор філософії, доцент,
директор Полтавського Європейського Університету.



ДОЛАРОВА ЕКСПАНСІЯ І ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Найміцніша грошово – кредитна система США почала давати тріщину. Кредит довіри до долара США, що домінував протягом усього ХХ століття, здається, вичерпався. На світовому фінансовому ринку долар по відношенню до валют інших країн став динамічно падати. Керівники провідних країн Європи закликали Конгрес США зупинити падіння долара, тому що відсутність порядку в монетарній системі може призвести до економічної війни, світової валютної – фінансової кризи, яка зачепить 90% країн світу.

Причини кризи і зниження курсу валюти декілька.

1. Експорт зайвих (знецінених) доларів із США іншим країнам особливо європейським. Цей процес почався з Другої світової війни, згідно з планом Маршала, в Європу було скинуто 12,4 млрд. доларів і в 1966 році досяг 54,6 млрд. Це долари США, надруковані за час війни (в 3,6 рази більше від потреби). Під виглядом економічної допомоги 17 країнам і була передана американська доларова інфляція. В 1997 році в Росію було завезено 117,9 млрд. доларів, в Україну - 15 млрд. Середньорічна швидкість доларизації становила 26,2 млрд. доларів, що в 7,4 рази швидше, ніж за планом Маршала. Згідно з Бреттон-Вудською угодою, закріплювався золотий доларовий еквівалент долара США – 35 доларів за унцію золота. Це застрахувало від зворотного напливу знецінених доларів до США. Тобто це було перекладення власної інфляції на інші країни. Щоб не девальвувати свої валюти по відношенню до долара, Франція і Німеччина зробили спробу повернути скинуті «зелені» США назад в обмін на золото. США відмовились. І в 1971р США припинило обмін своєї валюти на золото, піднявши курси інших валют до долара, тобто фактично провівши девальвацію.
2. Економіка США має чітко виражений борговий характер. Сумарний борг США складає біля 50 трлн., а ВВП – 12 трлн., обсяг боргів перевищує ВВП у 4,5 рази. Темпи росту сукупного боргу США щорічно складають 10%, це в 2,5 разів вище за темпи росту світової економіки і в 3 рази – економіки Америки. Завдяки цьому в США високий рівень споживання.
3. США - це фінансовий спекулянт, що прокручує свої липові долари на валютних ринках світу (щодня обмінюється 1200 млрд. доларів, з них 65-75% - це спекулятивні операції). Таким чином, спекулятивний капітал перевищує (в доларах) капітал, вкладений у сферу товарного

виробництва. Це доларофінансова піраміда, і щоб вона трималась, необхідні нові ринки для одержання спекулятивного капіталу.

4. Однією з причин є структурна криза, тобто невідповідність структури виробництва структурі споживання. Залучається великий капітал в науковомісткі виробництва, а також в різні підприємства без окупності вкладених коштів в належних обсягах. І так з року в рік. Борги ростуть. Закривати такі підприємства не можна, тому що це зачепить до третини американської економіки. Конкурентоспроможність товарів США знижується. Наприклад, автомобілі Японії вже витіснили автомобілі фірми Ford на краще становище в інших галузях. Тому ВВП в значній мірі зростає внаслідок доходів фінансового сектора. Населення США привчили жити в борг. Головним експортним товаром США став долар, а це змушує центральний банк Америки робити емісію. Оскільки долар є основним засобом обміну, це створює можливість перенаправляти товари і сировину з інших країн до себе (випущені долари обмінюються на товари інших країн). В результаті грошової і кредитної емісії відбувається ріст інфляції в США та інших країнах. Іпотечний кредит в США одержали більше ніж на 13 трлн. доларів.
5. Який же вихід з кризової ситуації? Що може підтримати долар? Це узгоджені валютні інтервенції великих Центробанків світу. Золотовалютні резерви 80% країн світу накопичені в доларах США. В Україні вони складають більше 31 млрд. доларів. Ослаблення американської валюти робить неконкурентоздатними більшість європейських і японських товарів, а товари США одержують можливість бути проданими, бо євро і єна зростають в ціні. Прогнозують, що курс долара до євро складе \$1 - €1,5.
6. Вільна конвертація гривні в долар до ліквідації нашої грошової системи (сурогат американського долара). Фінансовий капітал не ввозиться, а вивозиться з України. Явище дефіциту платіжного балансу в Україні складає більше 7 млрд. доларів США, він збільшився в 2007 році проти 2006 в 2,5 рази. Інфляційні процеси в Україні викликані макроекономічними диспропорціями, пов'язаними з надмірним споживанням, багаторазовим перевищенням темпів зростання номінальних доходів населення порівняно з динамікою ВВП, недостатнім рівнем конкуренції і слабкості фінансового ринку, зростанням цін на енергоносії, ЖКП. При збільшенні рівня монетизації (44,9% до ВВП) стиснення грошової маси не відбулось, а емісія грошей продовжується. Україні потрібно зробити висновки з того, що діється в США. Ріст іпотечного і споживчого кредитування, слабкий вибір забезпечення кредитів матеріальними цінностями, недостатньо професійна оцінка фінансового стану позичальників. Криза української економіки може проявитись більш стрімко, ніж в США, а наслідки будуть згубні, тому що у нас немає бази, щоб нейтралізувати катастрофічне падіння хоча б вкладів населення обсягом, що більший за 200 млрд., з них половина валютних, 70% контрактів зазначено в валюті платежу (доларах),

споживчих кредитів видано більше 60 млрд. грн. Національному банку і уряду треба дивитись адекватно.

Література:

1. С.Я. Боринець «Міжнародні фінанси», підр. К. Знання, 2006р.
2. В.В. Козак «Міжнародні економічні відносини», Навчальний посібник К. 2005р.
3. Газета «Персонал плюс» №09 – 2007р.
4. «Большой экономический словарь» Институт новой экономики М. 1998р
5. «Влада грошей» під редакц. Галудзенко В.І. К. 2005р.
6. Долар і Євро газета «Персонал плюс» №36,2007р
7. Операція по спасенню рядового доллара газета «Киевский телеграф» 16-22
ноября 2007р.

КІЯШКО О.К.,

*викладач циклової комісії юридичних дисциплін,
Аграрний коледж управління і права
Полтавської державної аграрної академії*



ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Вихід держави на рівень європейської спільноти є надзвичайно актуальним на сьогоднішній день, адже значний ріст в економіці та культурному житті країни зумовлює необхідність і росту усвідомлення необхідності демократизації суспільства в цілому. Це є надзвичайно важливим для виходу України як держави на міжнародний рівень, держави, де права і свободи людини і громадянина мають першочергове значення. Розуміння того, що Україна повинна наблизитися до демократичних стандартів європейського зразка та забезпечення необхідної законодавчої бази, є головним завданням держави.

Сьогодні у нашій країні при відносно невисокій правосвідомості громадян часто виникають окремі невідповідності у сприйнятті сучасних демократичних цивілізаційних цінностей. У частини населення вони асоціюються, у першу чергу, з матеріальним добробутом, а не з демократією, свободою, правами людини.

Головним критерієм розвитку суспільства вважається високий рівень життя, зростання матеріального достатку населення, а всі інші гуманітарні цінності замикаються на обґрунтуванні переваг рентабельної економіки. Тому, на думку Е.Соловйова, "захищаючи" авторитет права й інститут демократії, деякі вчені вважають за очевидне, що "правова норма має одержати санкцію з боку соціального й історичного утилітаризму, тобто, звітувати перед програмами народного блага чи якимось чином вигаданими вимогами прогресу" [7, 16 – 18]. Можливо, тому частина українських громадян до цього часу сумує за старим радянським "порядком", контрольованим та регламентованим мінімумом матеріального добробуту і хоче знову повернутися у тоталітарне, "стабільне" (на їхній погляд) минуле, що адміністративними методами "забезпечувало б всім соціалістичну справедливість" [7, 17].

Уявлення про право та його можливості, що характеризує правосвідомість частини громадян. Уявлення про право, його можливості у демократичному суспільстві потрапляє у пряму залежність від можливостей та досягнень у сфері господарської діяльності і розглядається як інструмент підвищення життєвого рівня населення. І у разі невдачі право, демократія перебирають на себе невдоволення населення і несуть відповідальність за всі прорахунки окремих політиків у проведенні реформ та господарюванні. У даному випадку авторитет гуманітарних прав, як вважає Е.Соловйов, поставлений у залежність від господарського життя, ефективності економічного курсу держави та соціальних реформ [7, 16– 18].

18. **КАЄВИЧ О.І.**, аспірант; **ЯКОВЕНКО Л.І.**, д.е.н., професор, Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
*СЕРВІС ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
МАРКЕТИНГУ*.....80
19. **КІБЕНКО М.Г.**, к.е.н., доктор філософії, доцент; **ТОМЛІН О.О.**, доктор філософії, доцент, директор Полтавського Європейського Університету.
*ДОЛАРОВА ЕКСПАНСІЯ І ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ СВІТОВОЇ
ЕКОНОМІКИ*.....82
20. **КІЯШКО О.К.**, викладач циклової комісії юридичних дисциплін, Аграрний коледж управління і права Полтавської державної аграрної академії
*ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА*.....85
21. **КІЯШКО О.**, студент 3-го курсу; **ГУБАНОВА О.В.**, старший викладач кафедри права, Полтавський інститут МАУП.
ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ТА ЗМІСТ ДОГОВОРУ ФАКТОРИНГУ.....89
22. **КОЛОМІЄЦЬ П.**, студент; **ЛОБОДА А.В.**, заступник завідувача кафедри права, Полтавський інститут МАУП.
ТЕРОРИЗМ ЯК БАГАТОАСПЕКТНЕ СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ.....95
23. **КОЛОМІЄЦЬ Ю.**, студентка 3 курсу Полтавського інституту бізнесу Міжнародного науково-технічного Університету імені академіка Ю. Бугая; **ТОКАРЄВА Л.Л.**, заступник директора з навчально-методичної роботи, ст. викладач кафедри права Полтавський інститут МАУП.
*ДО ПРОБЛЕМ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА СУЧАСНОМУ
ЕТАПІ*.....99
24. **КРАЙСВІТНЯ Ю.В.**, директор Полтавської філії Всеукраїнського благодійного Фонду «Україна-ЮНЕСКО»
*ОСНОВНІ НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЮНЕСКО:
ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛТАВСЬКОГО РЕГІОНУ*.....101
25. **КРИНИЦЬКИЙ І.**, к.ю.н., доцент, професор МНТУ, головний науковий співробітник НДІ фінансового права, завідувач кафедри правових дисциплін ПІБ МНТУ.
*ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ
СТАДІЇ В ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ*.....105